

staar fast paa en redelig Valglov, som politisk giver lige Indflydelse for alle Anskuelse i Danmark, en Valglov, som ordner Forholdene mellem de politiske Partier saaledes, at hvert politisk Parti faar paa Rigsdagen det Antal Mandater, som dets Stemmetal ude i Befolkningen giver det Ret til. Dette kan vi for vort Vedkommende meget vel kombinere med en Hensyntagen til de Dele af Landet, som er mindre tætbefolkede, idet man paa een Gang særdeles vel kan tage Hensyn til den politiske ligelige Repræsentation og til de lokale Hensyn, der kræves for de Dele af Landet, hvor Befolkningstætheden er af en saadan Natur, at Valgkredsene maa blive unaturligt store, hvis man skal naa den Lighed i Kredsenes Størrelse, som visse Partier har stræbt efter at naa, men som vi ikke mener er noget Maal, man skal tilstræbe.

Vi har for at bane Vej for en Forhandling allerede for lang Tid tilbage udarbejdet en Plan for en ny Valglov, der for det første giver fuldkommen Sikkerhed for, at der for de enkelte Partier kommer en Repræsentation i det danske Folketing, der svarer til det Antal Vælgere, hvert Parti har. Jeg maa bemærke, at under Udvalgsbehandlingen som i det hele ved Omtalen af dette Spørgsmaal har der — en noget begrebsforvirret Artikel i den radikale Presse fraregnet — ikke fra nogen ansvarlig Side været rettet den allerfjerneste Kritik mod denne Side af Sagen. Alle har erkendt, at vort Forslag løser Spørgsmaalet fuldt ud, det giver hvert Parti, hvad der tilkommer det. Dernæst medfører vort Forslag, at vi faar en Ordning, hvorved de enkelte Grupper af Vælgere ikke fristes til at forlade deres eget Parti og løbe sammen i Klumper, rettet til den ene eller den anden Side, med det for Øje at undgaa den værste Kandidats Sejr i Kredsen, en Forfalskning af Billedet i Kredsen, som er ganske uredelig, baade naar man taler om Partiernes Styrkeforhold, og naar man skal bedømme den Myndighed, hvormed den enkelte Rigsdagsmand og den enkelte Rigsdagsgruppe taler her i Folketinget. Det bør dog kun gøres i Kraft af den politiske Tilslutning, som ligger bagved den vedkommende Gruppens Optræden; denne burde ikke være et Udtryk for, hvad en tilfældig Sammenklumpning kunde give af ekstraordinære Mandater til det ene eller det andet Parti. Ogsaa paa dette Punkt tror jeg at turde sige, at skønt man har gennemgaaet vort Forslag meget omhyggeligt, meget kritisk, har man dog ikke

formaaet at rette et eneste Angreb imod det, som har ræmt.

Men ved den kritiske Bedømmelse, der, som sagt, har været ret grundig fra de Sider, hvor man kun med relativ Villie har begyndt Overvejselsen af vort Forslag, har man hængt sig i en Række andre kritiske Synspunkter. Jeg skal ikke fordybe mig i dem her i Dag, men blot i al Almindelighed sige, at det forekommer mig, at disse kritiske Synsmaader hviler paa den Misforstaaelse, at vort Forslag opretholder i sin Renhed Enkeltmandkredsene, men det gør det ikke. Det er et Forslag om Amtsafstemning. Hvis de Herrer i deres kritiske Bedømmelse af Forslaget havde holdt det fast, vilde en stor Del af de Bemærkninger, der er fremsatte imod det, om det meningsløse i, at en Del af Amtet skal repræsenteres paa en særlig Maade, medens en anden Del slet ikke bliver repræsenteret o. s. v., af sig selv forsvinde. Alt det forsvinder, saa saare man har Billedet for sig af Amtsvalg og ikke af Enkeltmandskredsvalg. Den Del af Enkeltmandskredssystemet, som vort Forslag bevarer, og som jeg lægger den største Vægt paa bevares, er, at de enkelte Opstillingskredses Vælgere kommer til at udpege Kandidaterne. Der ved bliver det snævrere Omraades Indflydelse i Amtet fastslaaet. Vælgerne faar Lejlighed til at tale ganske anderledes med gennem disse snævrere Kredse, der besørger Opstillingen, end hvis det var selve Amtets Befolkning, der foretog Opstillingen. Det vil i sidste Fald let blive Amtets politiske Organisationens Ledelse, der kom til at gøre det, og det vil efter min Erfaring faa en meget uheldig Indflydelse paa Kandidatopstillingen. Klikevæsenet vil florere, Tilfældet vil komme til at spille en stor Rolle, Arbejdet i Valgkredsene, det vil sige ude i Befolkningen, vil blive forsømt, der vil fremkomme en Mængde Ulykker af denne Art.

Jeg tror heller ikke, at nogen vil kunne gennemføre en Kritik af Forslaget under Henvisning til, at det gaar Vælgerne for nær. Tværtimod, dette Forslag giver Vælgerne en Frihed, som de aldrig har haft for. Vælgerne indenfor de enkelte Partier faar nemlig i de respektive Amters Valget mellem de af disse Partier opstillede Kandidater. De kan altsaa vrage og vælge. Der bliver ogsaa Udsigt til at skifte Rigsdagsmænd. Det er naturligvis ikke et Forslag, der er særlig populært i Rigsdagen. Jeg kunde tænke mig, at man kunde stille et Valgsystem op, der paa Forhaand kunde friste Rigsdagsmænd